

צפת 20°

סיפור על הדרך: יהודי אתיופיה מזמינים אתכם להפיל חומות בסלון שלכם

“על הדרך לסודן אף אחד לא מדבר, אבל הסיפור שלי הוא חלק מהסיפור של החברה הישראלית כולה”, אומר בני גושן, המנהל ואחד מהמספרים במיזם “סיפור על הדרך”, שבדומה לערבי “זיכרון בסלון”, שמביאים את סיפורם של ניצולי השואה, מאפשר לעולים מאתיופיה לחשוף את סיפורם שכנראה יפתיע אתכם לא מעט, לשבור את החומות ולתת לנו הזדמנות לחשבון נפש חברתי

רקפת פרא | mako | פורסם 16:46 18/10/18

צילום: באדיבות המצולם

בעוד כמה שבועות, ב-7 בנובמבר, יצוין חג הסיגד היהודי, שהיום נחגג רק על ידי יהודי אתיופיה, אבל שורשיו העתיקים הולכים אחורה עד ימי עזרא ונחמיה. אבל מעבר לצד הדתי שלו, הסיגד הוא גם חג של שיתופיות, עזרה לזולת וסולידריות, ערכים בסיסיים שרלוונטיים היום לכולנו אולי יותר מתמיד.

באופן סמלי, בחג הסיגד הקרוב, יציין מיזם [סיפור על הדרך](#) 1200 מפגשים, שבהם, כמו במיזם "זיכרון בסלון" המוכר, שבו ניצולי שואה מספרים את סיפורם, מתארחים בבתים יהודים מאתיופיה ומספרים את סיפור עלייתם לישראל וחיייהם בארץ, שהוא לא פעם כואב וקשה, אבל שווה את המטרה: לשבור חומות של סטיגמות ולקרב בין אנשים.

המיזם, שמפעילה לאורך כל השנה החברה למתנסים הארצית, נולד לפני שלוש שנים, במקביל למחאת האתיופים נגד האפליה. דויד אבטה, שהיה אז עורך דין צעיר, החליט להתחיל לקיים מפגשים ולספר בהם את הסיפור האישי שלו. "מטרת המיזם היא לייצר שיח בריא בחברה ובקהילה. יש לנו שכנים שאנחנו פוגשים, אבל אין שום חיבור, וכשיש שוני בצבע, מלבד הנתק יש גם סטיגמות קשות", מסביר מנהל המיזם היום, בני גושן, "אנחנו לא מתקבלים כיהודים, ורק כשאנחנו מספרים מה באמת עברנו ואיך לא הביאו אותנו, אלא הגענו בעצמנו, אנשים שקודם לא

אמרו לי שלום פתאום ניגשים. המפגשים האלה מפילים את החומות, ואז אפשר לשנות את השיח ולחיות במציאות שבה שאנשים יקבלו את השונה. אני ישראלי, והילדים שלי ישראליים".

גושן (44), שמתגורר ביבנה, עלה ארצה עם משפחתו ב-1980, עוד לפני מבצע משה. כבר לפני שנים הוא החליט לחשוף את סיפור עלייתו לארץ לכל מי שירצה לשמוע. "הבנתי שאת בעיית הזרות והשונות צריך למגר באמצעות מפגשים ושיח בין אישי", הוא מסביר. את סיפורו הוא סיפר כשהיה מד"צ בחוגי סיור של החברה להגנת הטבע, וגם במהלך שירותו הצבאי התבקש לא פעם לספר אותו בפני חיילים. לפני שנתיים וחצי התחיל להעביר מפגשים במיזם, וכשהשתחרר מהצבא לפני חצי שנה בדרגת רב סרן, עבר לנהל את המיזם. "זו הזדמנות לחברה לעשות קצת חשבון נפש חברתי ולהכיר היסטוריה ותרבות ששייכת לפסיפס הישראלי", הוא אומר.

"שחור זו לא מחלה, יש יהודים שחורים"

במסגרת המיזם, אנשים שמעוניינים לארח בביתם מפגש פונים דרך האתר של "סיפור על הדרך" למארגנים, שמוצאים עבורם מספר שמגיע בהתנדבות. המארחים פותחים את ביתם לקהל הרחב, כאשר בכל מפגש כזה משתתפים כ-15 איש. ממש כמו במיזם "זיכרון בסלון", גם כאן נוצר לדברי גושן ערב מאוד עוצמתי ומרגש. "חשוב לנו לספר את הסיפור שלנו כי אנחנו עדיין לא חלק מההיסטוריה – לא לומדים על יוצאי אתיופיה כחלק מלימודי ההיסטוריה, למרות שבנט החליט על כך בשנה שעברה", הוא אומר, "אנחנו פה כבר כמה עשורים טובים, וחיינו באתיופיה כמה מאות שנים עם מסורת והיסטוריה ששייכת לסיפור השלם של העם היהודי. אנחנו רוצים להסביר ששחור זו לא מחלה, זה לא מדבק, יש יהודים שחורים".

לדעתו של גושן, חלק מהבעיה טמון בכך שהנרטיב הישראלי הרווח מתאר את עליית יהודי אתיופיה במבצעים הגדולים כסיפור גבורה של צה"ל בלבד. "אנשים לא יודעים שאתיופים רבים עלו לארץ עוד לפני המבצע הראשון, והעלייה הזו, שגם אני חלק ממנה, היא זו שאפשרה את המבצעים. העלייה הזו לוותה בקשיים רבים בגלל הבצורת והרעב, ובעיקר בגלל תנאי המנוסה ממלחמות השבטים באפריקה והאיום על היהודים באתיופיה, שהחיים שלהם שם היו בלתי נסבלים. בהחלטה לעלות לארץ פילסנו לבאים אחרינו את הדרך לסודן, וכך גם הצבא הישראלי היה מסוגל מאוחר יותר להגיע לסודן לאסוף את האתיופים. על הדרך לסודן אף אחד לא מדבר. אנשים חושבים שהאתיופים חלשים ומסכנים, ורואים בהם נטל על החברה שמאיים עליהם במציאת מקומות עבודה, בזירה הרפואית ובוודאי הדתית".

הקהל שמגיע למפגשים מגוון מאוד. "מגיעות משפחות שלמות, שכנים, חברים, ונוצרים חיבורים מעניינים", אומר גושן, "אנחנו מחפשים מאוד קבוצות שדווקא מתנגדות, והיה למשל מפגש בעיר הדתית אלעד, שהיה מאוד עצמתי. פנינו לארגונים חרדיים כי שם ההתנגדות הכי גדולה. אנחנו רוצים לייצר יותר מפגשים ולהכיר כמה שיותר ישראלים".

גושן מספר שלפעמים מגיעים למפגשים גם אתיופים שלא מכירים את הסיפורים. "הרבה אנשים לא רצו לדבר על מה שחוו בדרך, וכמו בני הדור השני לשואה, כך יש דור שני שלם של אתיופים שהוריהם וסביהם לא דיברו סיפורו להם את הדברים", הוא מסביר, "גם למספרים שלנו לא קל לדבר, אבל בגלל החשיבות שאנחנו רואים בזה, אנחנו מקיימים במיזם הכשרה ליוצאי אתיופיה שרוצים לספר את הסיפור שלהם, שמלמדת אותם איך לעשות את זה. אנחנו מאתרים כל הזמן יוצאי אתיופיה שרוצים להצטרף ולשמחתי יש עוד ועוד מתנדבים שמוכנים לשבור את השתיקה".

"להראות את הגבורה והנחישות"

כמספר בעצמו וכמנהל המיזם, גושן מעיד שהמפגשים תורמים גם למספרים, ומאפשרים להם תהליך ריפוי. "בכל מפגש אני חש שעזרתי לחברה. זו תחושת סיפוק והתרגשות גדולה מהתגובות ומהשיח שנוצר אחרי המפגש", הוא אומר.

"הסיפור שלי הוא חלק מהסיפור של החברה הישראלית כולה", מצטרפת אליו ד"ר ווביט וורקו מנגסטו, אחת מהמספרות במיזם, "אני מזדהה עם מה שעברו היהודים בשואה וגם עם מה שעברו יהודי מרוקו, וחוגגת את המימונה. זה קשור אליי כי אני שייכת לעם היהודי".

מנגסטו (45) היא דוקטור לחינוך, מרצה באוניברסיטה העברית ובמכללת דוד ילון, ומפקחת קידום נוער במשרד החינוך. מלבד השתתפותה במיזם, היא כתבה שני ספרים שמגוללים את סיפור עלייתה לארץ. "חשוב לי להראות את היבט הגבורה והנחישות שלנו להגיע לפה, למרות הרצח, והאונס, והרעב ותלאות הדרך, כשהדבר שהחזיק אותנו הוא הציונות נטו", היא אומרת, "אני מרגישה בזה גאווה גדולה, זה נותן לי חוסן ותקווה, וגם מחבר אליי אנשים. כשאני משתפת אותם בסיפור שלי, זו ההזדמנות שלי להשפיע על איך שהם רואים את יהודי אתיופיה בצד היפה והמפואר. מדובר ביוזמה מבורכת שעושה שירות נפלא לעם ישראל כולו ומקרב אנשים זה לזה".

התגובות שמנגסטו מקבלת במפגשים חמות. "אנשים אומרים שזו פעם ראשונה שהם שומעים את זה ממקור ראשון, לא ממקום של מסכנות, אלא של גבורה, מסירות ונחישות", היא אומרת, "הם מתביישים שלא ידעו את זה וחשבו על

האתיופים כחלשים ומסכנים. אנשים מתרגשים ובוכים, וכולם באים ללחוץ יד או לחבק. הם יוצאים בתחושה שהם צריכים לעשות משהו ולוקחים את הסיפור הלאה לבתי הספר של הילדים, לחברים, למשפחה".

לדבריה, המפגשים עושים שינוי ממשי בתפיסה של האנשים. "משתתפת אחת אמרה לי לא מזמן שהיא חשבה שאנחנו לא יהודים. האנשים שומעים כמה חשובים לנו המסורת והקשר ההיסטורי של מאות שנים אחורה, עד תקופת עזרא ונחמיה שבעקבותיהם אנחנו נוהגים לחגוג את הסיגד, ורואים שינוי מאוד חזק שקורה, לכן צריך להמשיך את המפגשים האלה, אני אופטימית לגמרי", היא אומרת, וגושן מסכם: "המפגש ה-1200 הוא חגיגה גדולה עבורנו, כי מדובר בכ-35 אלף איש שנחשפו לסיפור אנושי אמיתי של יוצא אתיופיה, ולא יתייחסו יותר לאתיופים אותו הדבר, במובן הטוב".

[מצאתם טעות בכתבה? ספרו לנו ונתקן](#)

מצא כתבה זו ב:

<https://www.mako.co.il/good-news-inspiration/Article-a5c50d83f578661006.htm?sCh=3d385dd2dd5d4110&pld=1943416319>
כל הזכויות שמורות ל-www.mako.co.il